

Артиљеријска бојева гађања на Пасуљанским ливадама

Вајтра 2011

Припадници топовско-хаубичког и мешовитог ракетног артиљеријског дивизиона Мешовите артиљеријске бригаде из Ниша показали су недавно на вежби *Вајтра 2011* обученост послуга и прецизност њихових оруђа и система

Док је тог 19. новембра пола Србије тонуло у густу маглу, а хладноћа штипала сваки непокривен део тела, на Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“ било је сунчано и готово нестварно пролећно време. Дан као створен за тактичку вежбу с бојевим гађањем званичног назива *Вајтра 2011*. Тема је била „Батерија у подршци моторизованих и оклопних јединица у одбрани“. Вежбу су извели припадници два дивизиона Мешовите артиљеријске бригаде из Ниша, којом командује пуковник Саша Недељковић.

Артиљеријска бојева гађања пратили су представници Команде Копнене војске, Управе за планирање и развој Генералштаба Војске Србије и Војне академије.

Пламен из оркана

Најатрактивније гађање било је из лансера ракета самоходног четвороцевног ЛРСЧ 262 мм „оркан“, тачније из уређаја вежбовног за гађање на скраћеном растојању из тог система, који испуљује ракету 128 мм „пламен“. Тај уређај је конструисан у Војнотехничком институту, и тек недавно, после реализованих завршних испитивања у Техничком опитном центру, предат јединици.

Уређај је настао из преке потребе – недостатка полигона на којима би се гађало оригиналним ракетама „оркана“ калибра 262 милиметара. Да би се ракеташима артиљерцима омогућила потпуна увежбаност и контрола рада свих подсистема четвороцевног „оркана“, било је неопходно обезбедити и обуку која неће имати високу цену и не подразумева утршак ракета 262 мм М87. Зато су инжењери из Војнотехничког института конструисали најпре ракету која не лети, вежбовну ракету „оркан“ унутар које су филигрански прецизно смештене цеви оруђа „пламен“ из којих излеће ракета 128 милиметара. Тим ре-

шењем омогућено је да припадници јединице вежбају на расположивим полигонима, све аспекте рада – пуњење и контролу палбеног кола, извођење гађања са осматрањем места падних тачака и корекцију ватре.

Током развоја вежбовног уређаја поједини припадници Мешовите артиљеријске бригаде били су укључени у завршна испитивања у Техничком опитном центру. Тада су изучили комплетну процедуру рада са лансером, вежбовним уређајем и ракетом, а кад је осам уређаја предато јединици додатну обуку извели су представници Војнотехничког института.

Наоружани знањем могли су да дођу на Пасуљанке и све то практично провере. У улози извршиоца гађања први пут су уместо испитивача из ТОЦ-а били млади официри – капетан Горан Рангелов и поручник Младен Вучељић. Наравно, под будним оком команданта дивизиона мајора Ивана Петковића.

Неизвесност коју доноси свака новина избрисао је лет прве ракете ка рејону циља – Великом Антравељу. Ватрена дејства завршена су рафалом из свих осам вежбовних уређаја. Четвороцевни „оркани“ заиста су то урадили елегантно без много буке, као да се загревају за неку много сложенију вежбу. Како и не би кад је ракета од непун метар, тешка око 23 кг, излетала из цеви лансера других око шест метара. Да је реч о послугама на систему „пламен“ био би то врхунац њихове обуке, а за ракеташе-артиљерце из Ниша само увежбавање.

Команданту дивизиона мајору Петковићу било је тешко на крају да некога посебно истакне јер су, како је рекао, сви били добри, али је због премијерног дејства, за успело гађање посебно поменуо поручника Милана Микића, који је на ватреном положају био најодговорнији и најзаслужнији за то што је све функционисало беспрекорно, и нишанцију старијег водника Велимира Радића.

Норе – стандардно одличне

Стандардно одличне резултате постигле су послуге топ-хаубица 152 мм „нора“, које су гађајући са ватреном положаја на Венцу артиљеријски прецизно погађале циљеве на Крчору удаљене десет до дванаест километара.

ОДЛИЧНИ РЕЗУЛТАТИ

Вежба је изведена по плану и јединице су показале све што су увежбавале у периоду интензивне обуке. Сва гађања била су у предвиђеном року и као командант бригаде изузетно сам задовољан изведеном вежбом и артиљеријским бојевим гађањима. Поред рада послуга на топ-хаубицама „нора“ на ватреном положају и ЛРСЧ 262 мм „оркан“, посебно бих истакао допринос колега из 4. бригаде који су са минобацачима помогли у осветљавању терена приликом гађања у ноћним условима – рекао је командант бригаде пуковник Саша Недељковић.

Они су извели два дневна и једно ноћно гађање. Руководилац свих гађања био је командант првог топовско-хаубичког дивизиона потпуковник Слободан Васиљевић, а извршилац гађања капетан Саша Миленковић, командир прве топовско-хаубичке батерије.

Васиљевићеви артиљерци остварили су завидан резултат гађања и одличну оцену, што је он с поносом истакао. За тај успех заслужни су сви – послуге тих моћних топ-хаубица, рачуначи, топографи, метеоролошко одељење...

Цело поподне до вечерњих сати одјекивале су команде са ватреног положаја на Венцу, које су преношене, као ехо од оруђа до оруђа, у стилу: – Азимут осматрања... даљина осматрања... угломер...даљинар...сноп... Пали! После корекције ватре, уследили би плотуни. И тако више од 20 пута. Пројектили су бојили ваздух ватрено-црвеним и сивим тоновима и мешали се са омамљујућим мирисом барутних испарења.

Занимљиво је да у том дивизиону, некад типично мушком, има тридесетак девојака, професионалних војника или на добровољном служењу војног рока. Поред оних у топографском, рачуначком и метеоролошком одељењу, у оквиру послуга могао се приметити блесак понеке женске кике или поглед зажарених очију од узбуђења које доноси присуство првом гађању. Све је помешано и узбуркано јер се приликом опаљења моћне „норе“, дуге око 10 метара, ствара притисак барутних гасова близу три хиљаде бара, а почетна брзина пројектила је око 800 метара у секунди. За тај доживљај ваља бити посебно психички припремљен.

Ноћно гађање

За посматраче је било изузетно занимљиво ноћно гађање. Њега су извели припадници топ-хаубичког дивизиона синхронизовано и у садејству са колегама из 4. бригаде КоВ, који су минобацачима 120 мм осветљавали рејон циља за потребе извршења артиљеријских бојевих гађања у ноћним условима. Многи артиљерци причају како се ретко дешава да пешадија осветљава са осветљавајућом мином, а артиљерија гађа ударно. Обично је једно артиљеријско оруђе гађало осветљавајућим пројектилом, а остала ударно, јер је тада лакше ускладити њихова дејства. Овако је синхронизација дејства артиљерије и пешадије представљала право мајсторство.

Над рејоном циља могла је да се види велика црвена кугла која клизећи полако са висине од пар километра расипа светлост око себе и обасјава терен. Да није била ноћна измаглица вероватно би тај приказ био нестварнији, а светлост распрострањенија, али су се и овако у том пламтећем црвенилу могли назрети сиви одсјаји детонација пројектила.

Паралелно са гађањима на Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“, опитован је и систем за звукометријско извиђање „хемера“, који развија Војнотехнички институт. ■

Мира ШВЕДИЋ